

การจัดการเงิน: กรณีศึกษาในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับเงิน และ ความรู้เกี่ยวกับเงินของพนักงานที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

Money Management: The Case Study of Money Behavior, Attitude, and Knowledge of Employees with Less Than Five Years of Working Experience

ดร. ประวัฒน์ เบญญาศรีสวัสดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาบัญชี
คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

Dr. Prawat Benyasriawat
Assistant Professor in Accounting
School of Accounting, Bangkok University
E-mail: prawat.b@bu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเงินในด้านพฤติกรรม ทัศนคติ และความรู้เกี่ยวกับเงิน โดยมุ่งเน้นกลุ่มคนเริ่มทำงานในองค์กรรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ พฤติกรรมเกี่ยวกับเงิน ทัศนคติเกี่ยวกับเงิน และ ความรู้เกี่ยวกับเงิน งานวิจัยนี้เป็นแบบผสมการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณมีการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับเงิน และใช้คำถามแบบตัวเลือกเพื่อประเมินความรู้เกี่ยวกับเงินจากกลุ่มตัวอย่างเจาะจงเฉพาะบุคลากรที่มีอายุงานไม่เกิน 5 ปี ในองค์กรรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง และการวิจัยเชิงคุณภาพมีการสัมภาษณ์เพื่อนำมาประกอบผลการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่าพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินของกลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักในด้านความปลอดภัยโดยเน้นเรื่องการให้บุคคลอื่นกู้ยืมเงินมากที่สุดทัศนคติเกี่ยวกับเงินของกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นด้วยมากที่สุดประเด็นที่ว่ากฎเกณฑ์ความสำเร็จคือความขยัน และความรู้เกี่ยวกับเงินของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบคำถามได้ 6 ข้อ จาก 10 ข้อนอกจากนี้มีการวิเคราะห์เพิ่มเติมโดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเพศและความรู้พื้นฐานพบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายให้ความสำคัญกับเงินและความปลอดภัยเมื่อมีเงินมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิง อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นฐานความรู้แตกต่างกันไม่มีผลแตกต่างกันในเรื่องของพฤติกรรม ทัศนคติ และความรู้เกี่ยวกับเงินแต่อย่างใดและงานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่าปัจจัยที่ใช้ศึกษาและกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันมีผลต่อผลการวิจัย และผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่าผู้ชายและผู้หญิงมีพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับเงินแตกต่างกันบ้างแต่สิ่งที่ทุกคนมีความเห็นเหมือนกันนั่นคือทุกคนจะต้องมีการวางแผนการเงินที่เหมาะสมกับตนเองเพื่อที่จะได้มีเงินเพียงพอสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคต

คำสำคัญ: การจัดการเงิน ทัศนคติ พฤติกรรม ความรู้เกี่ยวกับเงิน บุคคลเริ่มทำงาน

Abstract

This research explores the money management in terms of money behavior, attitude, and knowledge. This research focuses on the new working age people in one of state enterprise organizations in Thailand. Research objectives consist of 3 aspects, including money behavior, attitude, and knowledge. Both quantitative and qualitative research methods have been employed for this study. For the quantitative research, research questionnaire has been used to evaluate money behavior and attitude and multiple choice questions have been used to evaluate money knowledge. The specific samples are selected that they include working age people whose working experience in a state enterprise organization is less than 5 years. For the qualitative research, interview has been performed to support results obtained from the quantitative research. Research results from the quantitative research reveal that for money behavior, the sample group has been aware of security, in particular lending to other people. For money attitude, the sample group highly agrees that the key of success is come from diligent. For money knowledge, most respondents can answer 6 out of 10 questions. For further analysis, the sample group has been categorized by gender and background knowledge. The result shows that relative to females, males pay more importance to money and they feel more secure to have money. However, the sample with different education background has no difference in money behavior, money attitude and money literacy. This research suggests that different factors and sample groups used in research studies can influence research results. Results from the qualitative research can be summarized that males and females have some differences in money behavior and attitude. However, they have common opinion about that people must have an appropriate financial planning for themselves that they will have sufficient money for living in the future.

Keywords: Money management, attitude, behavior, money literacy, new employee

บทนำ

การจัดการเงินบุคคลเป็นส่วนสำคัญที่สนับสนุนแนวทางการออมที่รัฐบาลกำลังให้การส่งเสริมอยู่ในปัจจุบัน การจัดการเงินที่ดีส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามแนวทางที่รัฐบาลให้การส่งเสริม การเงินจัดเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ รัฐบาลจึงได้มีมติสนับสนุน ให้มีแผนพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน ซึ่งจัดเป็นหนึ่งในวาระแห่งชาติ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในกับระบบ เศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้รัฐบาลยังสนับสนุนส่งเสริมแนวทางการออมทั้งระบบเพื่อให้ประชาชนตระหนักรู้ และเห็นความสำคัญของการบริหารการเงิน เช่น การออม การใช้จ่ายอย่างเพียงพอ เป็นต้น และท้ายที่สุดเป็นการ สนับสนุนให้ประชาชนสามารถก้าวเข้าสู่วัยเกษียณอายุโดยมีหลักประกันความมั่นคงที่เพียงพอและมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Fiscal Policy Office, 2017) การออมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน เช่น การออมเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยสำหรับอนาคต (Kongkittingam, 2015) เป็นต้น แนวทางส่งเสริมที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับการออม เช่น การลดรายจ่ายฟุ่มเฟือย ความรู้ ทางการเงิน และการออม เป็นต้น ทั้งนี้เป็นแนวทางที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเด็ก กลุ่มเยาวชน กลุ่มนักศึกษา และกลุ่มคนเริ่มทำงาน กลุ่มผู้ทำงานในภาคเอกชนหรือรัฐบาล กลุ่มแรงงานนอกระบบ กลุ่มองค์กร

การเงินชุมชน กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้ว่างงานและประชาชนทั่วไปจากแนวทางส่งเสริมดังกล่าว นำมาสู่การศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการออมหรือการใช้จ่ายอย่างเพียงพอ ซึ่งงานวิจัยนี้เห็นว่ามีหลายปัจจัยที่มีความซับซ้อนและส่งผลต่อการออมของแต่ละบุคคล นักวิจัยยังไม่ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนว่าปัจจัยอะไรที่มีผลต่อการบริการจัดการเงิน (Paukmongkol, 2017) งานวิจัยนี้จึงเลือกปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการออมของบุคคลใน 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมเกี่ยวกับเงินทัศนคติเกี่ยวกับเงิน และความรู้เกี่ยวกับเงิน ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมการออมทั้งระบบของรัฐบาล ทั้ง 3 ปัจจัยเป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล โดยพฤติกรรมเกี่ยวกับเงิน เป็นการศึกษาเกี่ยวกับมุมมองด้านการเงิน ทัศนคติเกี่ยวกับเงินเป็นการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับเงิน และความรู้ทางการเงิน เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับเงินและ การวางแผนทางการเงิน นอกจากนี้งานวิจัยนี้เลือกศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจงของคนเริ่มทำงานในรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งเพื่อนำผลการศึกษามาเป็นกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับพฤติกรรม ทัศนคติ และความรู้เกี่ยวกับเงิน สำหรับการตระหนักรู้เกี่ยวกับการออมเพื่ออนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยนี้กำหนดปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเงิน โดยแบ่งปัจจัยที่จะศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย พฤติกรรมเกี่ยวกับเงินทัศนคติเกี่ยวกับเงิน และความรู้เกี่ยวกับเงินนอกจากนี้ ประเทศไทยมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเงินในกลุ่มนักศึกษา และกลุ่มเกษตรกร แต่ยังขาดการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ในกลุ่มคนเริ่มทำงาน งานวิจัยนี้จึงได้เลือกศึกษาปัจจัยทั้ง 3 ส่วนในกลุ่มคนเริ่มทำงานในองค์กรรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง ดังนั้น วัตถุประสงค์การวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินของบุคคลเริ่มทำงานในองค์กรรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง
2. เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับเงินของบุคคลเริ่มทำงานในองค์กรรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง
4. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับเงินของบุคคลเริ่มทำงานในองค์กรรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง
5. เพื่อศึกษาว่าพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินและทัศนคติเกี่ยวกับเงินมีความแตกต่างกันระหว่างเพศและพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงินหรือไม่

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินทัศนคติเกี่ยวกับเงิน และความรู้เกี่ยวกับเงิน เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมและทัศนคติของบุคคลเกี่ยวกับการเงิน การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ทัศนคติ และความรู้เกี่ยวกับการเงินมีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตามนักวิจัยยังไม่สามารถให้ข้อสรุปที่ชัดเจนว่าปัจจัยอะไรที่มีผลต่อการบริหารจัดการเงินของแต่ละบุคคล จากงานวิจัยในอดีต Lad-Sa-Ard et al. (2018) พบว่าความรู้ทางการเงิน ระดับการศึกษา และการควบคุมตนเองมีอิทธิพลต่อทัศนคติที่นำไปสู่พฤติกรรมการออมของบุคคลเริ่มทำงานในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวKongkittingam (2015) พบว่า ระดับรายได้ รายจ่าย รายจ่ายฟุ่มเฟือย การกระตุ้นจากภาครัฐ และความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญต่อการออมเพื่อการซื้อที่อยู่อาศัย Ronapat (2018) ศึกษาการบริหารจัดการการเงินของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย และพบว่านักศึกษามีการใช้จ่ายสูงกว่าการออม Sahunan (2018) พบว่าระดับรายได้ต่อเดือนของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริการจัดการเงิน ของตนเอง Dowling et al. (2009) พบว่าการศึกษาเกี่ยวกับการเงินเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนงานเพศชายในประเทศออสเตรเลียที่สามารถมาช่วยเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเงินและพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินของบุคคลเหล่านั้นได้ Hussin et al. (2013) พบว่าการใช้บัตรเครดิตของผู้ถือบัตรเพศหญิงและเพศชายของกลุ่มตัวอย่างในประเทศมาเลเซียไม่มีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามนักวิจัยพบว่าผู้ถือบัตรเครดิตเพศหญิงจะขาดวินัยมากกว่าผู้ถือบัตรเครดิตเพศชาย โดยผู้ถือบัตรเครดิตเพศหญิงจะมีพฤติกรรมใช้จ่ายด้วยบัตรเครดิตในรายจ่ายที่ไม่มี

การวางแผนไว้ก่อนมากกว่าผู้ถือบัตรเพศชาย Paukmongkol (2017) สรุปผลจากการศึกษาความรู้ทางการเงินของประชาชนจังหวัดปทุมธานีว่าปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ อาชีพ สถานะทางสังคม เป็นต้นไม่มีผลต่อความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินของเกษตรกร ทั้งนี้ วิกิรานต์ เผือกมงคล พบว่าผลการวิจัยของตนเองไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ศึกษาโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ในขณะที่ Onbuddha et al. (2018) พบว่าในกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกร การจัดการเงินในครัวเรือนไม่มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเพศ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน Rattanadumrongaksorn & Ngerndee (2018) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 46 ราย เกี่ยวกับทักษะทางการเงินของผู้ประกอบการค้าชายแดนและพบว่า ความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญ ทัศนคติและความเชื่อมั่นทางการเงินเป็นทักษะสำคัญต่อผู้ประกอบการค้าชายแดน

จากงานวิจัยในอดีตมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการและความรู้เกี่ยวกับเงินอย่างกว้างขวาง โดยสามารถนำมาสรุปแยกออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1. มีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเงิน และ 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเงินอาจมีผลแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่นักวิจัยเลือกนำมาศึกษา ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเงินจึงมีความซับซ้อนขึ้นอยู่กับปัจจัยและคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้

วิธีการดำเนินวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณมีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่นำมาจากงานวิจัยเดิม แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. พฤติกรรมเกี่ยวกับเงิน (Hayhoe, Leach & Turner, 1999)
2. ทัศนคติเกี่ยวกับเงิน (Sabri et al., 2006) และ
3. ความรู้เกี่ยวกับเงิน (Manton et al., 2006)

ในงานวิจัยนี้มีการตัดคำถามบางข้อออกไปเพื่อให้เหมาะสมกับผู้ตอบแบบสอบถาม งานวิจัยนี้เลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบกลุ่มเฉพาะเจาะจง คือพนักงานใหม่ที่มีอายุการทำงานไม่เกิน 5 ปี ขององค์กรรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง จำนวน 44 ราย ที่สมัครใจเข้าสู่โปรแกรมการออมเงินขององค์กร โดยกลุ่มตัวอย่าง มาจากจำนวนประชากรทั้งหมด 44 ราย วิธีการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์โดยใช้วิธีสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินทัศนคติเกี่ยวกับเงิน และความรู้เกี่ยวกับเงิน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบโดยคำถามในแต่ละหัวข้อแสดงไว้ในภาคผนวก อธิบายได้ดังนี้

- 1.1 พฤติกรรมเกี่ยวกับเงินผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ เริ่มจากระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ระดับ 5) จนถึงระดับไม่เห็นด้วย (ระดับ 1) ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- 1.1.1 ความหลงใหล (Obsession) เป็นการวิдумมองต่าง ๆ เกี่ยวกับเงิน โดยแต่ละบุคคลมีมุมมองแตกต่างกันไป เช่น บางคนคิดว่าตนเองสามารถแก้ไขปัญหาทุกอย่างได้ด้วยเงิน เป็นต้นประกอบด้วยคำถามจำนวน 12 คำถาม คะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ 60 คะแนน

- 1.1.2. การเก็บเงิน (Retention) หมายถึง บุคคลจะไม่ใช้เงินแม้จะมีเงินให้ใช้ได้ก็ตาม ซึ่งประกอบด้วย 3 คำถาม คะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ 15 คะแนน

- 1.1.3. ความสามารถในการทำรายได้ (Effort/Ability) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าบุคคลนั้นคิดว่าตนเองควรมีรายได้แตกต่างไปจากระดับรายได้ที่ตนเองได้รับอยู่ในปัจจุบัน ประกอบด้วย 2 คำถาม คะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ 10 คะแนน โดยหากคะแนนด้านนี้สูง แสดงให้เห็นว่า บุคคลนั้นคิดว่าตนเองควรมีรายได้สูงกว่าที่ได้รับอยู่ใน

ปัจจุบัน และในทางตรงกันข้าม หากคะแนนด้านนี้ต่ำ แสดงให้เห็นว่า บุคคลนั้นคิดว่าตนเองควรมีรายได้ต่ำกว่าที่ได้รับในปัจจุบัน

1.1.4. ความมั่นคงปลอดภัย (Security) หมายความว่า บุคคลนั้นทราบฐานะการเงินของตนเองเป็นอย่างดี และสามารถตัดสินใจในการใช้เงินได้เป็นอย่างดี ตลอดจนการตัดสินใจที่จะใช้หรือไม่ใช้บัตรเครดิต โดยมีคำถามรวม 5 คำถาม คะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ 25 คะแนนและ

1.1.5. ความไม่เพียงพอ (Inadequacy) โดยเป็นพฤติกรรมที่บุคคลมีความกังวลว่าตนเองมักจะมีเงินไม่มากพอ ซึ่งหากคะแนนในข้อคำถามส่วนนี้น้อย แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นคิดว่าตนเองมีเงินไม่มากพอ ในส่วนนี้มีคะแนนรวมสูงสุด 40 คะแนน จาก 8 ข้อคำถาม

1.2 ทศนคติเกี่ยวกับเงิน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ถามความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับ 1 ไม่เห็นด้วย จนถึงระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด ในการวัดทศนคติเกี่ยวกับเงินแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

1.2.1 ทศนคติความเชื่อเกี่ยวกับเงิน (Money Belief) แบ่งเป็น 5 ข้อคำถาม คะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ 25 คะแนน

1.2.2 ทศนคติเกี่ยวกับค่าของเงิน (Money Value) แบ่งออกเป็น 5 ข้อคำถาม คะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ 25 คะแนน

1.2.3 ทศนคติเกี่ยวกับเงินในอดีต (Money in the Past) มีจำนวน 4 ข้อคำถาม คะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ 20 คะแนนและ

1.2.4 ทศนคติเกี่ยวกับเงินในอนาคต (Money in the Future) มีจำนวน 8 ข้อคำถาม คะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ 40 คะแนน

1.3 ความรู้ทางการเงิน ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบมี 10 ข้อคำถามและมี 4 ตัวเลือก จาก 4 ตัวเลือกนี้ประกอบด้วยคำตอบที่ถูก 1 ตัวเลือก คำตอบผิด 2 ตัวเลือก และคำตอบ “ไม่ทราบ” ผลที่ได้จากแบบสอบถามและการตอบคำถามทั้ง 3 ส่วนจะนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบต่อไป

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลความแตกต่างของพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินและทศนคติเกี่ยวกับเงิน โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเพศและความรู้พื้นฐานด้านการเงิน

ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์บุคคลที่มีประสบการณ์ในการออมเงินในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น การออมเงินผ่านสหกรณ์ออมทรัพย์ การออมเงินผ่านการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล หรือการออมเงินผ่านการซื้อขายหลักทรัพย์หรือกองทุนรวม เป็นต้น โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีประสบการณ์ในการออมเงินไม่เกิน 5 ปี จำนวน 6 คน แบ่งเป็นเพศหญิงและเพศชายอย่างละ 3 คน คำถามในการสัมภาษณ์จะเป็นแบบกึ่งโครงสร้างและคำถามปลายเปิด เพื่อสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมและทศนคติเกี่ยวกับเงินผลสรุปจากการสัมภาษณ์จะนำมาสนับสนุนผลการวิจัยที่ได้รับจากการวิจัยเชิงปริมาณ

สรุปผลการวิจัย

สำหรับข้อมูลทั่วไปพบว่า จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 คน ซึ่งมีอายุการทำงานในองค์กรแห่งนี้ไม่เกิน 5 ปี ประกอบด้วยเพศชาย 23 คน และเพศหญิง 21 คน ประมาณร้อยละ 61 ของกลุ่มตัวอย่างมีอายุน้อยกว่า 26 ปี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.7) มีความรู้เกี่ยวกับการเงิน เช่น เศรษฐศาสตร์ หรือ บริหารธุรกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ประมาณร้อยละ 52 ของกลุ่มตัวอย่างมีการจัดทำงบประมาณการใช้เงินของตนเอง

พฤติกรรมเกี่ยวกับเงิน

การวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเงินแบ่งเป็น 5 ด้านตามที่ได้กล่าวมาแล้วโดยผลการศึกษาแสดงไว้ตารางที่ 1 สรุปผลได้ดังนี้

1. ความหลงใหล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่จะทำให้ตนเองมีเงินมากพอโดยไม่ทำผิดกฎหมาย (คะแนนเฉลี่ยข้อ 1.5 = 4.045) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองไม่ควรใช้เงินเป็นอาวุธหรือข่มขู่คนอื่น (คะแนนเฉลี่ยข้อ 1.1 = 1.477) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่คิดว่าจะใช้เงินเพื่อซื้อความประทับใจจากบุคคลอื่น เช่น การใช้ของที่มีราคาแพงที่กำลังเป็นที่นิยมอยู่ เพียงเพื่อสร้างความประทับใจว่าตนเองก็ใช้สิ่งของเหล่านั้นเช่นกัน (คะแนนเฉลี่ยข้อ 1.11 = 1.682)

2. การเก็บเงิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองมีเงินมากพอที่จะจับจ่ายใช้สอยแต่มีก็จะบอกตัวเองว่ามีเงินไม่พอที่จะซื้อของเหล่านั้น นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่คิดว่าจะเป็นการเหยียดหยามหากจะทำอะไรเพื่อเงินและตัวเค้านเองก็ไม่คิดว่าดูถูกบุคคลอื่น หากบุคคลเหล่านั้นจะทำอะไรเพื่อให้ได้เงินมา

3. รายได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าตนเองได้รับรายได้ที่เหมาะสมกับงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

4. ความปลอดภัยทางการเงิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงและบุคคลที่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงินหรือไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงินก็ตาม เห็นว่าตนเองมักตรวจสอบความถูกต้องของเงินสดที่ฝากอยู่ในธนาคาร อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมชอบใช้บัตรเครดิตมากกว่าเงินสด และไม่ชอบให้เงินกู้กับบุคคลอื่น นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ชอบให้ใครมาถามเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลของตนเอง

5. ความเพียงพอกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตรงเวลาเป็นประจำแต่จะไม่มีพฤติกรรมในการให้ทิปกับพนักงานที่ตนเองพอใจ อาจเป็นเพราะวัฒนธรรมการให้ทิปพนักงานไม่มีความโดดเด่นเท่าใดนักสำหรับประเทศไทยเมื่อเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีวัฒนธรรมของการให้ทิปพนักงาน

ตารางที่ 1 พฤติกรรมเกี่ยวกับเงิน

คำถาม	กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด		เพศชาย		เพศหญิง		มีความรู้พื้นฐานด้านการเงิน		ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงิน	
	ค่าเฉลี่ย	SD*	ค่าเฉลี่ย	SD*	ค่าเฉลี่ย	SD*	ค่าเฉลี่ย	SD*	ค่าเฉลี่ย	SD*
1. ความหลงใหล										
1.1 ชอบใช้เงินเป็นอาวุธหรือข่มขู่คนที่มาทำให้ตัวฉันเอง อึดอัด/หัวเสีย	1.477	0.902	1.739	1.010	1.190	0.680	1.667	1.155	1.406	0.798
1.2 รู้สึกภูมิใจเวลาที่ชนะเกี่ยวกับเงิน ๆ ทอง ๆ เช่น จ่ายข้อปึงรู้สึกตัวเองรวย หรือเอาเงินไปลงทุน และจะเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังถึงสิ่งเหล่านี้	2.159	1.256	2.565	1.308	1.714	1.056	2.167	1.337	2.156	1.247
1.3 รู้สึกว่าเงินเท่านั้นที่ตัวฉันเองจะพึ่งพิงได้	2.886	1.205	3.130	0.920	2.619	1.431	3.083	1.240	2.813	1.203
1.4 บางครั้งรู้สึกว่าตัวเองดีกว่าคนที่เงินน้อยกว่าโดยไม่ได้สนใจว่าคนนั้นจะมีความสามารถหรือประสบความสำเร็จมากกว่าก็ตาม	1.864	1.091	2.348	1.152	1.333	0.730	1.750	1.055	1.906	1.118
1.5 จะทำอะไรก็ได้ที่ถูกกฎหมายถ้าทำแล้วได้เงินมากพอ	4.045	1.346	4.000	1.243	4.095	1.480	4.000	1.537	4.063	1.294
1.6 มั่นใจว่าเงินสามารถแก้ปัญหาให้ตัวฉันเองได้	3.091	1.007	3.217	0.850	2.952	1.161	3.250	1.138	3.031	0.967
1.7 เชื่อว่าเวลานั้นสูญเปล่าถ้าไม่เอาเวลานั้นไปหาเงิน	3.091	1.291	2.913	1.240	3.286	1.347	2.583	1.165	3.281	1.301
1.8 เทียบกับคนที่รู้จักส่วนใหญ่ ตัวฉันเองนึกถึงเรื่องเงินมากกว่าคนพวกนั้น	2.591	1.245	2.826	1.267	2.333	1.197	2.917	1.379	2.469	1.191
1.9 บางครั้งตัวฉันเองซื้อมิตรภาพด้วยการให้กับบุคคลที่ตัวฉันเองอยากได้ค่ามีมิตรภาพกับฉัน	2.364	1.313	2.739	1.251	1.952	1.284	2.750	1.138	2.219	1.362

ตารางที่ 1 พฤติกรรมเกี่ยวกับเงิน (ต่อ)

คำถาม	กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด		เพศชาย		เพศหญิง		มีความรู้พื้นฐานด้านการเงิน		ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงิน	
	ค่าเฉลี่ย	SD*	ค่าเฉลี่ย	SD*	ค่าเฉลี่ย	SD*	ค่าเฉลี่ย	SD*	ค่าเฉลี่ย	SD*
1.10 ตัวฉันเองคิดว่าเงินอยู่เหนือความกดดันต่าง ๆ	2.295	1.025	2.478	1.123	2.095	0.889	2.583	0.996	2.188	1.030
1.11 ตัวฉันเองมักจะซื้อของที่ฉันได้อยากซื้อแต่ซื้อเพื่อทำให้คนอื่นประทับใจเพราะมันเป็นสิ่งที่มี ฌ เวลานั้น	1.682	1.216	1.870	1.392	1.476	0.981	1.667	1.371	1.688	1.176
1.12 รู้สึกเป็นการถูกบีบบังคับถ้าต้องต่อราคาของที่ซื้อ	2.432	1.246	2.478	1.310	2.381	1.203	2.167	1.267	2.531	1.244
2. การเก็บเงิน										
2.1 ตัวฉันเองมักจะซื้อของที่ฉันต้องการ แต่เป็นเพราะมันลดราคา	2.273	1.169	2.130	1.217	2.429	1.121	2.167	1.115	2.313	1.203
2.2 ตัวฉันเองมักชอบพูดว่าไม่มีปัญญาซื้อไม่ว่าฉันจะซื้อได้หรือไม่ก็ตาม	2.750	1.314	2.826	1.267	2.667	1.390	2.750	1.215	2.750	1.368
2.3 ตัวฉันเองรู้สึกถูกเหยียดหยามถ้าต้องทำอะไรเพื่อเงิน และตัวฉันดูถูกคนอื่น ๆ ที่เป็นแบบนี้	2.000	1.201	2.087	1.203	1.905	1.221	2.000	1.044	2.000	1.270
3. รายได้										
3.1 ตัวฉันเชื่อว่ารายได้ที่ได้รับอยู่เหมาะกับงานที่ทำแล้ว (ระดับ 1 คือ เห็นด้วยมากที่สุด)	2.568	1.108	2.609	1.196	2.524	1.030	3.250	1.288	2.313	0.931
3.2 ตัวฉันเชื่อว่ารายได้ที่ได้รับน้อยกว่างานที่ทำมาก	2.636	1.163	2.826	1.154	2.429	1.165	2.583	1.311	2.656	1.125
4. ความปลอดภัย										
4.1 ฉันรู้ตัวเลขที่ต้องใช้ในบัญชีธนาคารต่าง ๆ ของฉัน	3.932	1.149	4.217	0.998	3.619	1.244	4.083	1.084	3.875	1.185
4.2 ฉันชอบใช้เงินสดมากกว่าใช้บัตรเครดิต (ระดับ 1 คือ เห็นด้วยมากที่สุด)	1.841	1.180	1.957	1.261	1.714	1.102	1.833	1.403	1.844	1.110
4.3 ฉันรู้สึกตัดสินใจยากทุกครั้งที่ต้องจ่ายเงิน ไม่ว่าจะจ่ายแพงหรือถูกก็ตาม (ระดับ 1 คือ เห็นด้วยมากที่สุด)	2.318	1.177	2.391	1.270	2.238	1.091	2.833	1.267	2.125	1.100
4.4 ฉันไม่ขอให้เงินกู้ใคร	4.386	0.970	4.565	0.788	4.190	1.123	4.583	0.669	4.313	1.061
4.5 ฉันรู้สึกไม่ดีและต่อต้านเวลาใครถามเรื่องการเงินส่วนบุคคลของฉัน	3.614	1.125	3.739	1.251	3.476	0.981	3.500	1.168	3.656	1.125
5. ความเพียงพอ										
5.1 ฉันรู้สึกภูมิใจในความสามารถการออมของตนเอง	3.750	1.164	3.652	1.191	3.857	1.153	3.500	1.087	3.844	1.194
5.2 ฉันเก่งกว่าที่เพื่อน ๆ ฉันคิด	2.682	1.073	2.870	1.100	2.476	1.030	2.417	0.900	2.781	1.128
5.3 ฉันไม่ค่อยให้เงินขทานหรือพวกซี้เมาเวลาที่เค้ามารขอ	3.500	1.321	3.696	1.259	3.286	1.384	3.667	1.231	3.438	1.366
5.4 ฉันจ่ายค่าใช้จ่ายตามบิลที่มาเรียกเก็บตรงเวลาเสมอ	4.205	1.069	4.391	1.033	4.000	1.095	4.333	0.985	4.156	1.110
5.5 ฉันแยกว่าที่เพื่อนฉันคิด (ระดับ 1 คือ เห็นด้วยมากที่สุด)	3.750	1.296	3.304	1.428	4.238	0.944	3.583	1.084	3.813	1.378
5.6 เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่ของฉัน มีเงินมากกว่าที่ฉันมี (ระดับ 1 คือ เห็นด้วยมากที่สุด)	2.568	1.169	2.217	0.998	2.952	1.244	2.417	1.165	2.625	1.185
5.7 ฉันชอบกังวลเรื่องเงินอยู่บ่อย ๆ และคิดว่าฉันจะทำอะไรกับมันได้ (ระดับ 1 คือ เห็นด้วยมากที่สุด)	2.841	1.219	2.391	1.033	3.333	1.238	3.083	1.165	2.750	1.244
5.8 ฉันให้ทิปพนักงานคนที่ฉันชอบจำนวนมาก ๆ บ่อย ๆ (ระดับ 1 คือ เห็นด้วยมากที่สุด)	1.773	1.097	2.087	1.311	1.429	0.676	2.000	1.206	1.688	1.061

*SD หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ทัศนคติเกี่ยวกับเงิน

จากตารางที่ 2 แสดงผลของทัศนคติเกี่ยวกับเงิน โดยแบ่งทัศนคติเกี่ยวกับเงินไว้ 4 ด้านตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ในการอภิปรายผลจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. ทัศนคติความเชื่อเกี่ยวกับเงินและทัศนคติเกี่ยวกับค่าของเงิน และ 2. ทัศนคติเกี่ยวกับเงินที่มีในอดีตและทัศนคติเกี่ยวกับเงินที่คาดว่าจะมีในอนาคต โดยผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น เห็นด้วย (ระดับคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ค่าคะแนน 4 – 5) และไม่เห็นด้วย (ระดับคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ค่าคะแนน 1 – 3) อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ทัศนคติความเชื่อเกี่ยวกับเงินและทัศนคติเกี่ยวกับค่าของเงิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่า คนรวยไม่ได้หยาบคายและรยยนต์ที่ใช้ไม่ได้เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสำเร็จของเจ้าของรถนั้น และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่า คนเรายังมีน้ำใจแม้บุคคลนั้นมีเงินน้อยลงก็ตาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เชื่อว่าความขยันเป็นกุญแจสู่ความสำเร็จและโชคชะตาไม่ใช่ส่วนสำคัญที่ทำให้คนรวยขึ้นได้ ในด้านค่าของเงิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่จะได้เงินมาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือจะเริ่มออมเงินในตอนที่มีอายุมากขึ้น หรือให้ความสำคัญกับการได้ใช้ของแพง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะต้องทำงานต่อไปแม้จะมีเงินมากเพียงพอแล้วก็ตาม และจำนวนเงินที่ทำได้เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความประสบความสำเร็จที่นำไปเทียบกับบุคคลอื่นได้

2. ทัศนคติเกี่ยวกับเงินที่มีในอดีตและเงินที่คาดว่าจะมีในอนาคต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงลบกับเงินที่ตนเองมีในอดีต โดยเห็นว่าฐานะทางการเงินของตนเองในอดีตไม่ค่อยดีนักและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจทำให้ฐานะการเงินของครอบครัวลดลง และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าเงินมีความสำคัญกับคนในครอบครัว และยังเชื่อว่าการเงินของตนเองในอนาคตจะดีขึ้นกว่าเดิมอีก 5 ปีข้างหน้า นอกจากนี้ ไม่คิดว่าตนเองจะตกงาน แต่คิดว่าตนเองสามารถรักษามาตรฐานการดำรงชีพได้ดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงบวกและเชิงลบใกล้เคียงกันในเรื่องความสามารถทำเงินได้มากพอในอนาคต ความสามารถในการออมเงินในอนาคตและความสามารถในการให้เงินแก่บุคคลในครอบครัวในอนาคต

ตารางที่ 2 ทัศนคติเกี่ยวกับเงิน

คำถาม	เห็นด้วย (ระดับคะแนน 4 – 5)		ไม่เห็นด้วย (ระดับคะแนน 1 – 3)	
	จำนวน	%	จำนวน	%
ความเชื่อเกี่ยวกับเงิน				
1. คนรวยส่วนใหญ่น่ารังเกียจและหยาบคาย	5	11.36%	39	88.64%
2. คนส่วนใหญ่ไม่มีน้ำใจโดยเฉพาะตอนที่เขาเหล่านั้นมีเงินน้อยลง	11	25.00%	33	75.00%
3. รถที่คนขับเป็นตัวบ่งชี้ที่ตัดสินความสำเร็จของเจ้าของรถ	2	4.55%	42	95.45%
4. กุญแจสู่ความสำเร็จคือความขยัน	43	97.73%	1	2.27%
5. ฉันรู้สึกว่โชคชะตาเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนรวยขึ้น	11	25.00%	33	75.00%
ค่าของเงิน				
1. ถ้าฉันรู้ว่าฉันไม่โดนจับได้ ฉันจะทำสิ่งที่ผิดกฎหมายที่ได้เงินมาก ๆ	2	4.55%	42	95.45%
2. ฉันจะใช้เงินตอนนี้แล้วค่อยคิดถึงการออมเงินในตอนที่มีอายุมากขึ้น	3	6.82%	41	93.18%
3. ถ้าฉันมีเงินมากพอ ฉันจะลาออกจากงานและอยู่บ้านสบาย ๆ	7	15.91%	37	84.09%
4. ฉันตัดสินใจว่าฉันประสบความสำเร็จได้จากเงินที่ฉันทำได้เมื่อเทียบกับคนอื่น	13	29.55%	31	70.45%

ตารางที่ 2 ทักษะคติเกี่ยวกับเงิน (ต่อ)

คำถาม	เห็นด้วย (ระดับคะแนน 4 – 5)		ไม่เห็นด้วย (ระดับคะแนน 1 – 3)	
	จำนวน	%	จำนวน	%
5. ฉันให้ความสำคัญกับการได้ใส่เสื้อผ้าราคาแพงๆ	4	9.09%	40	90.91%
เงินที่มีในอดีต				
1. ตอนเด็กฐานะทางบ้านของเรา (1 – จน ถึง 5 – รวย)	0	0.00%	44	100.00%
2. ตอนเด็กได้เจอกับการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเศรษฐกิจในครอบครัวของเรา (1 – จนลง ถึง 5 – รวยขึ้น)	6	13.64%	38	86.36%
3. ครอบครัวของเราพูดถึงเรื่องเศรษฐกิจในครอบครัวกับเราบ่อย ๆ (1 – ไม่เคย ถึง 5 – บ่อย ๆ)	13	29.55%	31	70.45%
4. ตอนเด็ก เงินมีความสำคัญกับคนในครอบครัว เช่น พ่อแม่ (1 – สำคัญน้อย ถึง 5 – สำคัญมาก)	28	63.64%	16	36.36%
เงินที่คาดว่าจะมีในอนาคต				
1. คุณคิดว่าเศรษฐกิจด้านการเงินของคุณเองในอีกห้าปีข้างหน้าจะเปลี่ยนแปลง (1 – แย่ลง ถึง 5 – ดีขึ้น)	34	77.27%	10	22.73%
2. คุณคิดว่าเศรษฐกิจด้านการเงินของประเทศในอีกห้าปีข้างหน้าจะเปลี่ยนแปลง (1 – แย่ลง ถึง 5 – ดีขึ้น)	17	38.64%	27	61.36%
3. ตกงาน	34	77.27%	10	22.73%
4. ต้องขายบ้าน หรือ ขายรถ	36	81.82%	8	18.18%
5. ไม่สามารถรักษามาตรฐานการดำรงชีพให้ได้เหมือนที่เป็นอยู่	33	75.00%	11	25.00%
6. ไม่สามารถทำเงินได้มากพอที่หวังไว้	22	50.00%	22	50.00%
7. ไม่สามารถออมเงินได้พอไว้ใช้ตอนชรา	20	45.45%	24	54.55%
8. ไม่สามารถให้เงินกับคนในครอบครัวได้ตามที่หวังไว้	23	52.27%	21	47.73%

ความรู้เกี่ยวกับเงิน

ผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับเงินตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 3 (3.1 – 3.3) พบว่า จากตารางที่ 3 (3.1) ในภาพรวมมีผู้ตอบถูกทั้งหมด 1 คน และตอบไม่ถูกเลย 1 คน ส่วนใหญ่จะตอบถูก 6 ข้อจากข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ เมื่อวิเคราะห์ในแต่ละคำถามจากตารางที่ 3 (3.2) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (30 คน) ไม่ทราบเกี่ยวกับปัจจัยที่สามารถบ่งบอกระดับรายได้ของตนเองและไม่ทราบว่าความคิดดอกเบี้ยเงินฝากแบบทบต้นเริ่มคิด ณ เวลาใด อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบว่าอัตราดอกเบี้ยจากบัตรเครดิต มีอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยในลักษณะอื่น

ในการตอบคำถามผิมี 2 ลักษณะ คือ เลือกคำตอบผิด และ เลือกคำตอบว่าไม่ทราบเมื่อเปรียบเทียบความรู้ของกลุ่มตัวอย่างโดยวิเคราะห์จากการตอบผิด และการตอบไม่ทราบตามที่แสดงผลไว้ในตารางที่ 3 (3.3) พบว่า จากจำนวน 30 คน ที่ไม่ทราบเกี่ยวกับปัจจัยที่สามารถบ่งบอกระดับรายได้ของตนเองนั้น มี 21 คน ที่เลือกคำตอบผิด และ 9 คน ที่ตอบไม่ทราบ ส่วนกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ที่ไม่ทราบวิธีการคิดดอกเบี้ยทบต้น มี 20 คน ที่เลือกคำตอบผิด และ 10 คน ที่ตอบว่าไม่ทราบ คำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิดมากที่สุด คือในเรื่องของการคิดค่าใช้จ่ายทางภาษี รองลงมาคือเรื่องความแตกต่างระหว่างสินเชื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อส่วนบุคคล ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างทราบอัตราดอกเบี้ยของบัตรเครดิตได้เป็นอย่างดี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบเรื่องการคิดดอกเบี้ยทบต้นและรองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบถึงปัจจัยที่เป็นตัวชี้วัดระดับรายได้ของตนเอง

ตารางที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับเงิน

3.1 คะแนนในภาพรวมทั้งหมด

คะแนนเต็ม	จำนวนคนที่ทำได้	จำนวนคนสะสม	ร้อยละสะสม
10	1	1	100.00%
9	2	3	97.73%
8	7	10	93.18%
7	4	14	77.27%
6	9	23	68.18%
5	5	28	47.73%
4	5	33	36.36%
3	5	38	25.00%
2	3	41	13.64%
1	2	43	6.82%
0	1	44	2.27%

3.2 จำนวนคนตอบถูกและตอบผิด

คำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด	สัดส่วนตอบถูกจากจำนวนทั้งหมด
อัตราดอกเบี้ยบัตรเครดิตโดยเฉลี่ยร้อยละเท่าไร	38	6	86.36%
เราเริ่มวัดสถานะทางการเงินของเราจากอะไร	35	9	79.55%
การลงทุนในกองทุนรวมมีข้อดีว่าการลงทุนในหุ้นอย่างไร	30	14	68.18%
ประกันสังคมหมายถึงอะไร	26	18	59.09%
วัตถุประสงค์หลักของการวางแผนการเงินส่วนบุคคลตรงกับข้อใด	23	21	52.27%
การวางแผนทางเพื่อการเกษียณประเภทใดได้สิทธิประโยชน์ทางภาษี	21	23	47.73%
สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยมีข้อดีกว่า สินเชื่อส่วนบุคคลอย่างไร	17	27	38.64%
ข้อดีของคนที่ใช้ค่าใช้จ่ายตามจริงแทนการใช้ค่าใช้จ่ายเหมา ในการคิดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตรงกับข้อใด	16	28	36.36%
ปัจจัยหลักที่สามารถบ่งบอกถึงระดับรายได้ของเราคือข้อใด	14	30	31.82%
ดอกเบี้ยเงินฝากแต่ละปีที่ได้รับ เป็นดอกเบี้ยทบต้น ณ เวลาใด	14	30	31.82%

3.3 จำนวนคนตอบผิดและตอบไม่ทราบ

คำถามข้อที่	ผู้ตอบผิด	สัดส่วนผู้ตอบผิดต่อผู้ตอบทั้งหมด	ผู้ตอบไม่ทราบ	สัดส่วนผู้ตอบไม่ทราบต่อผู้ตอบทั้งหมด
ข้อดีของคนที่ใช้ค่าใช้จ่ายตามจริงแทนการใช้จ่ายจ่ายเหมา ในการคิดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตรงกับข้อใด	23	51.11%	5	11.11%
สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยมีข้อดีกว่า สินเชื่อส่วนบุคคลอย่างไร	22	48.89%	5	11.11%
ปัจจัยหลักที่สามารถบ่งบอกถึงระดับรายได้ของเราคือข้อใด	21	46.67%	9	20.00%
ดอกเบี้ยเงินฝากแต่ละปีที่ได้รับ เป็นดอกเบี้ยทบต้น ณ เวลาใด	20	44.44%	10	22.22%
วัตถุประสงค์หลักของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ตรงกับข้อใด	19	42.22%	2	4.44%
การวางแผนทางเพื่อการเกษียณประเภทใดได้สิทธิประโยชน์ทางภาษี	17	37.78%	6	13.33%
ประกันสังคมหมายถึงอะไร	11	24.44%	7	15.56%
การลงทุนในกองทุนรวมมีข้อดีกว่าการลงทุนในหุ้นอย่างไร	11	24.44%	3	6.67%
เราเริ่มวัดสถานะทางการเงินของเราจากอะไร	8	17.78%	1	2.22%
อัตราดอกเบี้ยบัตรเครดิตโดยเฉลี่ยร้อยละเท่าไร	1	2.22%	5	11.11%

ความแตกต่างของพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินจำแนกตามเพศ

ตารางที่ 4 (4.1) แสดงผลแตกต่างของพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ชายให้ความสำคัญกับความปลอดภัยทางการเงินมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.374) รองลงมาเป็นเรื่องความเพียงพอที่จะมีเงินให้กับสมาชิกในครอบครัว (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.304) และให้ความสำคัญในเรื่องการเก็บเงินน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.348) ในขณะที่ผู้หญิงให้ความสำคัญในเรื่องความเพียงพอที่จะมีเงินให้กับสมาชิกมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.589) รองลงมาเป็นเรื่องของความปลอดภัยทางการเงิน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.048) และให้ความสำคัญกับความหลงใหลในเงินน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.286) ซึ่งจากพฤติกรรมเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าผู้ชายต้องเป็นฝ่ายหาเงินมาเพื่อให้กับสมาชิกในครอบครัว จึงมีพฤติกรรมที่แสดงออกมาในทางที่ต้องแสวงหารายได้เพื่อให้รู้สึกมีความมั่นคงปลอดภัยทางการเงิน ในขณะที่ผู้หญิงจะเป็นผู้ทำหน้าที่ดูแลสมาชิกในครอบครัวจึงมีพฤติกรรมที่เน้นความเพียงพอของเงินที่จะมีให้กับสมาชิกในครอบครัว

เพื่อทดสอบว่ากลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงินมีความแตกต่างกันหรือไม่ ผู้วิจัยใช้วิธี Wilcoxon rank-sum (Mann-Whitney) test ซึ่งเป็นวิธีการแบบ Non-parametric ที่สามารถนำมาใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเล็ก พบว่าค่าเฉลี่ยด้านความหลงใหลในเงินของผู้ชาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.692) มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยด้านความหลงใหลในเงินของผู้หญิง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.286) และความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 (p-value 0.0372) นอกจากนี้ค่าเฉลี่ยด้านความปลอดภัย

ของผู้ชาย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.374) มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยด้านความปลอดภัยของผู้หญิง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.048) และความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 99% (p-value = 0.0081) สำหรับพฤติกรรมด้านอื่นของผู้ชายและผู้หญิงไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการเปรียบเทียบข้างต้นผู้ชายมีพฤติกรรมในด้านที่ว่าตนเองต้องมั่นใจว่ามีเงินจึงจะรู้สึกว่ามีเงิน และปลอดภัยเนื่องจากผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัวจึงจำเป็นต้องมีเงินมากพอที่จะดูแลครอบครัวของตนเองได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้เป็นบุคคลที่เพิ่งเริ่มต้นการทำงาน จึงมีแรงผลักดันในการที่จะแสวงหารายได้ให้มากพอเพื่อความมั่นคงในอนาคต หรือเพื่อสร้างครอบครัวของตนเอง ซึ่งแรงผลักดันเหล่านี้ในกลุ่มตัวอย่างผู้ชายมากกว่าผู้หญิง

ความแตกต่างของพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินจําแนกตามพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงิน

ตารางที่ 4 (4.2) แสดงผลแตกต่างของพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินจําแนกตามความรู้พื้นฐานด้านการเงิน เมื่อนำค่าเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มมาเรียงลำดับ พบว่า ทั้งสองกลุ่มให้ความสำคัญกับพฤติกรรมทางการเงินทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่ง 3 ลำดับแรกได้แก่ ความเพียงพอที่จะมีเงิน (ค่าเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มที่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงินเท่ากับ 3.375 และ ค่าเฉลี่ยสูงสุดของกลุ่มที่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงินเท่ากับ 3.465) รองลงมาเป็นเรื่องความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับสองของกลุ่มที่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงินเท่ากับ 3.367 และค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับสองของกลุ่มที่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงินเท่ากับ 3.163) และการหารายได้ (ค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับสามของกลุ่มที่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงินเท่ากับ 2.917 และ ค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับสามของกลุ่มที่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงินเท่ากับ 2.484) ตามลำดับ

เมื่อทดสอบผลความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มด้วยวิธี Wilcoxon rank-sum (Mann-Whitney) test พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมทางการเงินไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า p-value $\geq$ .05) แสดงให้เห็นว่า พื้นฐานทางการเงินไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมทางการเงินของบุคคล บุคคลเริ่มต้นการทำงานให้ความสำคัญกับความมีเงินมากพอที่จะเลี้ยงชีพและความปลอดภัยทางการเงิน นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมในด้านการดูแลช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัว ซึ่งจากพฤติกรรมทั้งหมดนี้ สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนเริ่มต้นทำงานเริ่มมองหาอนาคตทางการเงินของตนเองว่าจะมีความมั่นคงปลอดภัยทางการเงินหรือไม่ ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมเชิงบวกที่สำคัญสำหรับอนาคต เพราะแม้บุคคลที่มุ่งแสวงหารายได้แต่ไม่รู้จักการเก็บออมเพื่อสร้างความมั่นคงปลอดภัยในอนาคตอาจจะเกิดความล้มเหลวด้านการเงินในอนาคตได้ ในขณะที่บุคคลที่สามารถเก็บออมตามกำลังและระดับรายได้ในปัจจุบันที่ตนเองมีเพื่อสร้างความปลอดภัยในอนาคตอาจจะจะเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จด้านการเงินในอนาคต

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบพฤติกรรมด้วยวิธี Wilcoxon Rank-Sum (Mann-Whitney) Test

4.1 เปรียบเทียบระหว่างเพศชายและเพศหญิง

พฤติกรรม	เพศชาย (23 คน)		เพศหญิง (21 คน)		z-value	p-value
	ค่าเฉลี่ย	SD*	ค่าเฉลี่ย	SD*		
ความหลงใหล	2.692	0.562	2.286	0.556	2.084	0.0372
การเก็บเงิน	2.348	0.707	2.333	0.753	-0.131	0.8956
รายได้	2.717	0.877	2.476	0.968	1.030	0.3029
ความปลอดภัย	3.374	0.428	3.048	0.419	2.650	0.0081
ความเพียงพอ	3.304	0.602	3.589	0.525	-1.348	0.1778

4.2 เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงินและกลุ่มที่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงิน

พฤติกรรม	มีความรู้พื้นฐานด้านการเงิน (12 คน)		ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงิน (32 คน)		z-value	p-value
	ค่าเฉลี่ย	SD*	ค่าเฉลี่ย	SD*		
ความหลงใหล	2.549	0.632	2.479	0.583	0.211	0.8327
การเก็บเงิน	2.306	0.559	2.354	0.780	-0.3610	0.7178
รายได้	2.917	1.104	2.484	0.828	1.290	0.1971
ความปลอดภัย	3.367	0.584	3.163	0.385	1.138	0.2552
ความเพียงพอ	3.375	0.520	3.465	0.604	-0.5970	0.5508

*SD หมายถึงค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับเงินจำแนกตามเพศ

ตารางที่ 5 (5.1) แสดงผลแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับเงินจำแนกตามเพศ พบว่าผู้ชาย ให้ความสำคัญกับฐานะการเงินในอนาคต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.174) ในขณะที่ผู้หญิงให้ความสำคัญกับฐานะการเงินในอดีต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.202) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ในด้านพฤติกรรมที่ผู้ชาย ให้ความสำคัญในเรื่องของความปลอดภัยทางการเงินมากกว่าผู้หญิง เมื่อมีฐานะการเงินในอนาคตจะนำไปสู่ความปลอดภัยทางการเงินของตนเอง เมื่อทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับเงินจำแนกตามเพศ พบว่าทัศนคติเกี่ยวกับเงินระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ในทุกประเด็น (ค่า p-value ของ 4 ทัศนคติมากกว่า 0.05)

ความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับเงินจำแนกตามพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงิน

ตารางที่ 5 (5.2) แสดงผลแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับเงินจำแนกตามพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงินพบว่าผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ทางการเงินให้ความสำคัญกับฐานะการเงินในอนาคต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.229) ในขณะที่ผู้ที่ไม่มีความรู้ทางการเงินยังมีความกังวลเกี่ยวกับฐานะการเงินในอดีต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.086) ใกล้เคียงกับฐานะการเงินในอนาคต (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.078) เมื่อทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับเงินจำแนกตามพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงิน พบว่าทัศนคติเกี่ยวกับเงินระหว่างบุคคลที่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงิน และไม่มีความรู้เกี่ยวกับเงิน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ในทุกประเด็น (ค่า p-value ของ 4 ทัศนคติมากกว่า 0.05)

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับเงินด้วยวิธี Wilcoxon Rank-Sum (Mann-whitney) Test

5.1 เปรียบเทียบระหว่างเพศชายและเพศหญิง

ทัศนคติ	เพศชาย (23 คน)		เพศหญิง (21 คน)		z-value	p-value
	ค่าเฉลี่ย	SD*	ค่าเฉลี่ย	SD*		
ความเชื่อ	2.861	0.699	2.657	0.590	0.733	0.4636
ค่าของเงิน	1.991	0.745	1.810	0.531	0.757	0.4488
เงินในอดีต	2.913	0.673	3.202	0.557	-1.791	0.0732
เงินในอนาคต	3.174	0.841	3.060	0.847	0.635	0.5251

5.2 เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มมีความรู้พื้นฐานด้านการเงินและกลุ่มที่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงิน

ทัศนคติ	มีความรู้พื้นฐานด้านการเงิน (12 คน)		ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงิน (32 คน)		z-value	p-value
	ค่าเฉลี่ย	SD*	ค่าเฉลี่ย	SD*		
ความเชื่อ	2.633	0.433	2.813	0.715	-0.623	0.5332
ค่าของเงิน	2.050	0.547	1.850	0.685	1.394	0.1634
เงินในอดีต	2.958	0.852	3.086	0.537	0.161	0.8723
เงินในอนาคต	3.229	1.025	3.078	0.768	0.779	0.4362

*SD หมายถึงค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินทัศนคติเกี่ยวกับเงิน เพศ และพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงิน

ตารางที่ 6 แสดงค่าสหสัมพันธ์ด้วยวิธี Spearman correlation ซึ่งเป็นวิธีแบบ Non-Parametric สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเล็ก โดยเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายและเพศหญิง และระหว่าง ผู้ที่มีพื้นฐานความรู้และไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงิน ในด้านพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับการเงินพบว่า ผู้ชายกับผู้หญิงมีพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินเกี่ยวกับความหลงใหล (ค่า rho = -0.3177 และ p-value < .05) และความปลอดภัยเรื่องเงินในทางตรงข้ามกัน (ค่า rho = -0.4041 และ p-value < .05) ซึ่งผู้ชายจะมีความหลงใหลและคำนึงถึงความปลอดภัยเรื่องเงินมากกว่าผู้หญิง สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีและไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงิน พบว่า ผู้ที่มีและไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงินมีมุมมองเกี่ยวกับพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับเงินไม่แตกต่างกันซึ่งผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในตารางที่ 6 สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ที่ได้อธิบายไว้ในตารางที่ 4 และ 5 โดยสรุปจะเห็นว่าผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4 – 6 เมื่อจำแนกตามเพศ และพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงินมีความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและความรู้กับพฤติกรรมและทัศนคติ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 ราย

	เพศ (ชาย/หญิง)	ความรู้ (มีความรู้พื้นฐาน/ ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเงิน)
พฤติกรรม		
ความหลงใหล	-0.3177*	-0.0322
การเก็บเงิน	0.0200	0.0551
รายได้	-0.1571	-0.1967
ความปลอดภัย	-0.4041*	-0.1735
ความเพียงพอ	0.2055	0.0910
ทัศนคติ		
ความเชื่อ	-0.1118	0.095
ค่าของเงิน	-0.1155	-0.2125
เงินในอดีต	0.2732	-0.0245
เงินในอนาคต	-0.0969	-0.1187

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยการทดสอบด้วยวิธี Spearman Correlation

สรุปความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์

จากผลการวิจัยเชิงปริมาณข้างต้น สรุปได้เป็น 2 ประเด็น คือ 1. ผู้ชายมีพฤติกรรมหลงใหลเงินมากกว่าผู้หญิงและ 2. ผู้ชายคำนึงถึงความปลอดภัยทางการเงินมากกว่าหญิง ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อนำความคิดเห็นจากผู้ให้สัมภาษณ์มาประกอบผลการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้คำถามกึ่งโครงสร้างและปลายเปิดเพื่อขอความคิดเห็นจากผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 6 คน ประกอบด้วยผู้ชายและผู้หญิงอย่างละ 3 คน และทุกท่านมีประสบการณ์ในการออมเงินในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง สรุปสาระสำคัญจากการสัมภาษณ์เป็น 2 ส่วน คือ ด้านพฤติกรรมและด้านทัศนคติ

ด้านพฤติกรรม

ความหลงใหล – ผู้ชายมีความเห็นว่าเงินสร้างความมั่นคงในชีวิตและทำให้เกิดความราบรื่นในครอบครัว ผู้หญิงให้ความเห็นว่าเงินช่วยให้ชีวิตมีความสะดวกสบายมากเป็นการสร้างโอกาสให้กับตนเองและคนในครอบครัว

การเก็บเงิน – ผู้ชายเห็นว่า จะต้องมีการออมเงินจากรายได้ที่ได้รับและนำเงินไปลงทุน เช่น การซื้ออสังหาริมทรัพย์ ผู้หญิงเห็นว่าให้ใช้เงินอย่างประหยัดและหากจำเป็นต้องใช้จ่าย พยายามรอจังหวะการซื้อของในช่วงลดราคา

รายได้กับปริมาณงานที่ทำ – ผู้ชายและผู้หญิงเห็นว่ารายได้ที่ได้รับใกล้เคียงหรือเหมาะสมกับปริมาณงานที่ตนเองทำ

ความปลอดภัย – ผู้ชายเห็นว่า ในเรื่องความปลอดภัยของเงินตนเองจะต้องไม่ลงทุนในสิ่งที่มีความเสี่ยงสูง ต้องมีการตรวจสอบให้มั่นใจก่อนการลงทุน ผู้หญิงเห็นว่า จะต้องมีการตรวจสอบรายการต่าง ๆ ให้มั่นใจ ไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด เช่น รายการใช้จ่ายในบัตรเครดิต เป็นต้น

ความเพียงพอ – ผู้ชายเห็นว่า ตนเองมีเงินเพียงพอในระดับปานกลาง จะต้องมีการวางแผนให้ดีเพื่อจะได้มีเงินใช้ในช่วงเกษียณอายุ ผู้หญิงเห็นว่า ปัจจุบันตนเองมีเงินเพียงพอที่จะใช้จ่ายในชีวิตประจำวันจะต้องมีการเก็บเงินบ้างเพื่อเหตุฉุกเฉิน

ด้านทัศนคติ

ความเชื่อเกี่ยวกับเงิน – ผู้ชายเห็นว่า คนรวยมีโอกาสในการลงทุนมากกว่าคนอื่นและคนในสังคมมักยกย่องคนรวย ผู้หญิงเห็นว่า การมีเงินอาจถูกมองว่าเป็นคนขยันทำงานหาโอกาสทำเงินได้หรือคนรวยอาจถูกมองว่า คิดแต่เรื่องเงินอย่างเดียว อาจจะเอาเปรียบผู้อื่นขาดความไม่มั่นใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และชอบดูถูกคนที่มีความน้อยกว่า

ค่าของเงิน – ผู้ชายมีความคิดเห็นว่า ความรวยคือ มีรายได้มากกว่ารายจ่าย และสามารถนำเงินไปตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ได้ ผู้หญิงเห็นว่าต้องการมีเงินเพราะสามารถนำเงินไปใช้จ่ายได้ไม่จำกัดในขณะที่ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านเห็นว่าเงินไม่ใช่สิ่งสำคัญแต่สุขภาพสำคัญกว่า

เงินที่มีในอดีตและเงินที่คาดว่าจะมีในอนาคต – ผู้ชายเห็นว่า ฐานะการเงินในอดีตและอนาคตอยู่ในระดับที่พึงพอใจเนื่องจากไม่มีภาระหนี้สิน และค่าของเงินในอนาคตลดลง การลงทุนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้หญิงมีความคิดเห็นว่าในอดีตทางฐานะทางการเงินของครอบครัวค่อนข้างลำบากแต่ในอนาคตฐานะทางการเงินของครอบครัวดีขึ้นเพราะตนเองและคนในครอบครัวมีอาชีพที่มั่นคงและทุกคนมีความขยันทำงานหารายได้ และแม้จะมีฐานะดีในอดีต แต่ก็ต้องรู้จักออมและวางแผนการเงินเพื่อไม่ให้เกิดความยากลำบากขึ้น

สรุปจากผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ชายและผู้หญิงมีพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับเงินแตกต่างกันบ้าง แต่สิ่งที่ทุกคนมีความเห็นเหมือนกันนั่นคือ ทุกคนจะต้องมีการวางแผนการเงินที่เหมาะสมกับตนเองเพื่อที่จะได้มีเงินเพียงพอสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคต

สรุปและข้อเสนอแนะจากการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินทัศนคติเกี่ยวกับเงิน และความรู้เกี่ยวกับเงินของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจงเพื่อเป็นกรณีศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างของคนเริ่มทำงานเพื่อวัดพฤติกรรมเกี่ยวกับเงินทัศนคติเกี่ยวกับเงิน และความรู้เกี่ยวกับเงินอันจะนำไปสู่การออมหรือการใช้จ่ายของบุคคลนั้น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรม ทัศนคติ และความรู้เกี่ยวกับเงินหลากหลาย ขึ้นกับปัจจัยและข้อคำถามที่นักวิจัยนำมาใช้ในการสำรวจ อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ได้้นำผลสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมาเปรียบเทียบโดยจำแนกตามเพศและพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงินทำให้พบว่า กลุ่มคนเริ่มทำงานเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมด้านเงินที่แตกต่างกันในเรื่องความหลงใหลเงินและความปลอดภัยด้านการเงิน และพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเงินที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างไม่มีผลทำให้พฤติกรรมหรือทัศนคติเกี่ยวกับเงินแตกต่างกันแต่อย่างใด ผลงานวิจัยนี้มีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตตามที่ได้อธิบายไว้แล้วข้างต้น ประเด็นในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเงินของบุคคลจึงยังเป็นประเด็นสำคัญสำหรับนักวิจัยที่จะพยายามศึกษาต่อไปว่าควรมีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลกระทบต่อจัดการเงินดังกล่าว

งานวิจัยนี้มีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ 1. ข้อคำถามที่นักวิจัยใช้ในการสำรวจแบบสอบถามที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ขึ้นกับวัตถุประสงค์งานวิจัย 2. ข้อคำถามแต่ละข้อควรต้องมีการให้น้ำหนักที่แตกต่างกันขึ้นกับความสำคัญของคำถามนั้น ๆ ซึ่งงานวิจัยนี้ได้กำหนดให้ข้อคำถามแต่ละข้อมีน้ำหนักเท่ากัน และ 3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง ดังนั้นผลงานวิจัยนี้จึงนำมาใช้เป็นเพียงกรณีศึกษาที่เพิ่มเติมจากงานวิจัยในอดีตสำหรับงานวิจัยในอนาคต นักวิจัยอาจจะต้องขยายประเภทของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกระดับรายได้ หรือจำแนกความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ให้มีความซับซ้อนหรือละเอียดมากขึ้นเพื่อจะได้นำมาหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยดังกล่าวกับการจัดการเงินได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Lad-Sa-Ard, C., Dhammajinda, R., & Suwanpan, S. (2018). Factors Influencing Personal Saving Behaviors of the Working-aged Population in the Lao People's Democratic Republic. *Journal of Modern Management Science*, 11(1), 124 – 138.
- Rattanadumrongakorn, D., & Ngerndee, C. (2018). A Study of Border Trade Entrepreneurs Financial Skills Case Study of Entrepreneurs in First Special Economic Zone. *FEU Academic Review*, 12, 137 – 149.
- Dowling, N., Corney, T., & Hoiles, L. (2009). Financial Management Practices and Money Attitudes as Determinants of Financial Problems and Dissatisfaction in Young Male Australian Workers. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 20(2), 5 – 13.
- Fiscal Policy Office. (2017). The Holistic Saving Policy Promotion, News of Ministry of Finance No.130./2560. Retrieved from <http://www.fpo.go.th/main/getattachment /News/Press-conference /7577>
- Hayhoe, C., Leach, L., & Turner, P. (1999). Discriminating the number of credit cards held by college students using credit and money attitudes. *Journal of Economic Psychology*, 20(2), 643-656.
- Hussina, S., Kassimb, S., & Jamal, N. (2013). Credit Card Holders in Malaysia: Customer Characteristics and Credit Card Usage. *International Journal of Economics and Management*, 7(1), 108 – 122.

- Manton, E., English, D., Avar, S., & Walker, J. (2011). What College Freshmen Admit To Not Knowing About Personal Finance. *Journal of College Teaching & Learning (TLC)*, 3(1), 43 – 54.
- Onbuddha, N., Rakrat, W., Sriboonruang, Y., & Somaketrin, C. (2018). The Financial Management of the Household in Fayat Sub-district, Mahachanachai District, Yasothon Province. *Sisaket Rajabhat University Journal*, 12(1), 40 – 50.
- Kongkittingam, P. (2015). *Personal Financial Planning for Housing of Chulalongkorn University New Graduates*. Master Thesis in Housing and Real Estate Development. Department of Housing, Faculty of Architecture, Chulalongkorn University. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Ronapat, M. (2018). Money Management in University Students. *AU Journal of Management*, 3(2), 39 – 44.
- Sabri, M. F., Hayhoe, C. R. & Ai, G. L. (2006). Attitudes, Values and Belief towards Money: Gender and Working sector comparison. *Pertanika Journal of Social Sciences & Humanities*, 2(14), 121-130.
- Sahunan, S. (2018). Personal Financial Management Behavior of Dusit Thani College Students, Pattaya City. *DusitThani College Journal*, 12(2), 369 – 383.
- Paukmongkol, W. (2017). Financial Literacy of the Public in Prathumthani Province. *VRU Research and Development Journal Humanities and Social Science*, 12(3), 311 – 323.